

1892 - 1921 - 1948

НАЦИОНАЛЕН АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ИНСТИТУТ С МУЗЕЙ

УЧЕБЕН ПЛАН

Утвърждавам: .....
Директор на **НАИМ**

Приет на Научен съвет – протокол
№ 9 / 10.06.2020 г.

Професионално направление: 2.2: История и археология

Докторска програма „Стара история (вкл. Праистория)“

Образователна и научна степен “ДОКТОР”

Форма на обучение: редовна

Продължителност на обучението: 3 години

I. Квалификационна характеристика

Докторската програма по „**Стара история (вкл. Праистория)**“, редовна форма на обучение, е със срок на обучение 3 години. Предназначена е за кандидати в ОНС, които успешно са положили кандидатдокторантски изпити. Обучението на докторантите по праистория има за цел да задълбочи знанията им, да инициира творческо мислене по редица важни проблеми в областта на старата история, праисторията и другите им сходни науки.

В рамките на посочените области от археологията на докторантите се предоставя възможност да подберат такива методи за своите проучвания, които да съчетават интердисциплинарни подходи, знания и умения от различни сфери на археологията, историята и други дисциплини. Докторантите в ДП „Стара история (вкл. Праистория)“ са насърчавани да изследват нови проблеми свързани с изучаването на икономически, социални, религиозни и културни аспекти от живота на хората. Развитието на археологическата наука позволява бърз и в повечето случаи свободен достъп до виртуални пространства и библиотеки, което значително улеснява издирването на извори и историография. В същото време докторантите са насърчавани да правят обработка на непубликувани материали, съхранявани в музейни фондове и колекции. Програмата предлага високо ниво на изследвания в отговор на съвременните изисквания и стандарти в документирането и изследванията в областта на археологията.

Основните цели на обучението в ОНС „доктор“ по програмата са:

- да се подготвят научни кадри с висока степен на квалификация и компетентност в научната и образователната сфера, способни своевременно, бързо и наредно да разрешават научноизследователски, образователни и социални проблеми, да отговорят на новите тенденции в науката, културата и образованието, заложи в стратегията на Европейския съюз;
- осигуряване на приемственост на преподавателския (академичен) състав и развитие в научната област по праистория.
- съответствие на изследванията, научните постижения и публикацииите на преподавателите, обучаващи докторанти със съвременните научни постижения в направлението;
- стимулиране и осигуряване на възможности за научна изява и за публикационна активност на докторантите.
- съществена цел на докторската програма е и продължаващото обучение на магистри с доказани качества и желание за изследвания в областта на праисторията.

Докторската програма има за своя основна и специфична цел подготовката на високо квалифицирани археолози в областта.

Задачите на докторската програма са:

- Осигуряване на академична среда за научно израстване на магистри с доказани качества и интерес към научните изследвания.
- Осигуряване на учебната работа и научноизследователската дейност с нови насоки и разработки.
- Гарантиране на условия за международен обмен и мобилност на докторанти.
- Утвърждаване на високи и споделени критерии за научни постижения и приноси в научната сфера.

Основни цели на обучението по учебния план

А. Структура на учебния план

Основните принципи на програмата е интердисциплинарност, гъвкавост и индивидуален подход.

Обучението е съобразено с потребностите на докторантите и е балансирано с оглед развиването на техните изследователски интереси, а така също формирането на широк спектър от професионални умения и компетентности.

Разработването на докторска дисертация дава задълбочени теоретични знания и практически умения, които позволяват самостоятелно осъществяване на изследвания, проекти, представяне и интерпретация на резултатите от археологически и други интердисциплинарни анализи.

Учебният план е структуриран така, че да изпълни заложеното в образователните цели и да осъществи систематично сравнение между различни изследователски проблематики и тяхното развитие в съвременната епоха.

Б. Формат на учебния план и организация на учебния процес

Форматът на учебния план е модулен. Модулите са три. Общият брой кредити за трите години на обучението е минимум 200 кредита, набирани от трите модула.

Описание на модулите

- 1. Образователна програма**, която включва (задължителен минимум от 130 кредита):
  - изпит по базов специализиран предмет;
  - допълнителен курс по обща базова подготовка (2 бр.);
  - изпит по езикова подготовка;
  - изпит по компютърни умения
- 2. Апробация на научната програма** (задължителен минимум от 40 кредита):
  - Докладване на научни резултати по темата на дисертацията –
    - на научен семинар
    - на форум в страната
    - на международен форум (в страната или в чужбина)
- 3. Публикационна дейност** (задължителен минимум от 80 кредита):
  - кредитите, свързани с публикации на научни резултати по темата на дисертацията трябва да бъдат съобразени с минималните изисквания по научни области от „Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Българска академия на науките“, приет с Решение на ОС на БАН от 20.05.2019 г. Задължителният брой кредити за публикации е 30. Останалите 50 кредита се набират от научноизследователска дейност – теренна работа, лабораторна работа, работа в музеен фонд, работа с колекции и др.

Учебната документация за провеждането на обучението в ОНС „доктор“ се подготвя в Научния секретариат на НАИМ в съответствие с действащата нормативна база, уреждаща обучението.

Научният/Научните ръководител/ръководители, ръководителят на звеното и секретариатът на звеното следят за спазването на сроковете и изпълнението на задълженията на докторантите.

Действащата учебна документация се състои от:

- Индивидуален учебен план на докторанта за периода на докторантурата.
- Протоколи, засягащи полагането на специализиран докторантски минимум и изпити, залегнали в учебния план.
- Стандартизирана форма на годишен отчет на докторанта.

II. Реализация на завършилите

Специфични **компетенции** на докторанти от ДП „Стара история (вкл. Праистория) след дипломирането:

Определят се съгласно Квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование и Националната квалификационна рамка на Република България:

Знания

- - овладяване от страна на докторанта на информативно-когнитивна култура с цел придобиването на системна информация и овладяване задълбочени знания по праистория и сродните на нея научни дисциплини;

- - методологията и методиката на научните изследвания и понятиения им апарат и др.

Умения:

- - овладяване от докторанта на регулативно-рефлексивна култура, включваща общодидактически и частно-технологични умения и способности за чуждоезикова комуникация и компетентност в областта на екшънната работа;

- - способност за анализ и синтез на информация от различни видове археологически и исторически извори, от сродни хуманитарни дисциплини

- - изграждане на логично обосновано изложение и възможности за откриване на нови гледни точки към проблематиката;

- - овладяване на професионални умения за научно-изследователска работа и за конструиране на научен текст;

- - прогностика и критично оценяване при интерпретация и внедряване на научни тези в практиката и други умения за изследователска, педагогическа и социална активност.

Възможности за **реализация** на докторантите в ПН 2.2. История и археология, ДП „Стара история (вкл. Праистория)“:

- като научни сътрудници в институти към БАН (Национален археологически институт с музей при БАН; Институт по Балканистика с Център по Тракология, Национален исторически музей, Министерство на културата, Регионални археологически и исторически музеи и др.)
- като преподаватели в различни висши учебни заведения
- като преподаватели в сферата на училищното образование
- като експерти в областта на държавната администрация в областта на културата, политиката, религията и др.
- като консултанти и експерти в различни фондации и неправителствени организации в сферата на културата, политиката, религията, и др.
- масмедийте, туризма и др.

ОБРАЗОВАТЕЛНА ПРОГРАМА¹ – задължителен минимум от 130 кредита

Наименование на учебната дисциплина	Вид на докторския курс	Оценяване	кредити
Базов специализиран предмет Изпитът се провежда по програма и конспект, предложени от научния ръководител и утвърдени от Научния съвет на НАИМ	задължителен	изпит	40
допълнителен курс по обща базова подготовка (два курса x 20 т.)	задължителен	изпит	40
Езикова подготовка	задължителен	изпит	25
Компютърни умения	задължителен	изпит	25

АПРОБАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАУЧНАТА ПРОГРАМА – задължителен минимум от 40 кредита

Доклади пред научни форуми на научни резултати по темата и адисертацията	Вид на докторския курс	кредити
Доклад пред научен семинар	задължителен	8
Доклад пред научен семинар в страната	задължителен	24
Доклад пред международен семинар в страната или вчужбина	задължителен	32

¹ Признават се курсове, формиращи академични знания и компетенции; специфични изследователски знания и компетенции, както и курсове по научното направление и тематичната насоченост на докторантурата и организирани от:

- докторантски училища
- университетски курсове, с които БАН има договори за сътрудничество, вкл. Докторантска мобилност, вкл. По програма „Еразъм“.
Посещението и оценките от докторантски курсове се удостоверяват с протокол, издаван от съответната институция или ЦО - БАН. Протоколът се представя в научния секретариат на НАИМ, в рамките на 10 работни дни след полагане на изпита.

ПУБЛИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ – задължителен минимум от 80 кредита

Наименование на дейността	кредити
Публикации	30
Теренна работа, лабораторна работа, работа в музеен фонд, работа с колекции и др.	50

Забележка: Когато кредитите са набрани от повече от една публикация или повече от едно участие с доклад на научен форум, различните публикации/доклади трябва да представят различни резултати от дисертационния труд. Задължителни са поне три публикации по темата на дисертацията.

На базата на този учебен план всеки докторант изготвя заедно с научния си ръководител индивидуален учебен план за целия срок на обучение не по-късно от три месеца след зачисляването, в съответствие с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НАИМ - БАН. Ежегодно се представя отчет за извършената работа по плана и, при необходимост, актуализация на индивидуалния план, които се обсъждат и приемат на Научен съвет.
Докторантът се отчислява с право на защита, ако за целия срок на обучение е изпълнил 100% от заложените в индивидуалния му план задължителни учебни дейности.

Учебният план е приет с решение на Научния съвет на НАИМ – БАН с протокол № 9 / 10.06.2020 г.

ДИРЕКТОР:

/доц. д-р Христо Попов/

